

WEGWIJS IN het leefloon

Verantwoordelijke uitgever: POD MI, Kruidtuinlaan 50 bus 165, 1000 Brussel

Deze publicatie mag vrij verveelvoudigd en verdeeld worden.

HET RECHT OP EEN LEEFLOON

in twaalf stappen...

Een leefloon, wat is dat?

Wanneer krijg ik het leefloon?

Waar moet ik het leefloon aanvragen?

Wat zal er na de aanvraag gebeuren?

Wat houdt een sociaal onderzoek in?

Hoeveel bedraagt het leefloon?

Is het leefloon altijd hetzelfde bedrag?

Moet ik het leefloon later terug betalen?

Kunnen ze het leefloon bij mijn kinderen terug vragen?

Kunnen ze het leefloon bij mijn ouders terug vragen?

Wat kan ik doen als het OCMW mij het leefloon weigert?

Waar kan ik meer informatie bekomen over het leefloon?

1 Een leefloon, wat is dat?

Het leefloon is één van de vormen van het recht op maatschappelijke integratie. Het is een minimuminkomen voor de mensen die over onvoldoende bestaansmiddelen beschikken.

Het OCMW gaat na of je inkomsten lager zijn dan het leefloonbedrag. Verder zal het OCMW nagaan of je niet op een andere manier over bestaansmiddelen kan beschikken.

2 Wanneer krijg ik het leefloon?

Om het leefloon te krijgen moet je aan alle onderstaande voorwaarden tegelijktijd voldoen:

- Je verblijft gewoonlijk in België. Je hoofdverblijfplaats is in België.
- Je bent meerderjarig (minimum 18 jaar of ouder).
Als minderjarige heb je ook recht op het leefloon als je getrouwd bent, als je een kind ten laste hebt of als je zwanger bent.
- Je bent Belg of je bent (familielid van een) burger van de Europese Unie, erkend politiek vluchteling, subsidiair beschermde, staatloze of als vreemdeling ingeschreven in het bevolkingsregister.
- Je hebt te weinig bestaansmiddelen. Dat zijn alle soorten inkomsten binnen het huishouden. Je weet op het ogenblik van de aanvraag niet hoe aan voldoende inkomsten te geraken.
- Je bent bereid om te werken tenzij dat dit niet gaat om medische redenen of om billijkheidsredenen.
Billijkheidsredenen zijn bijvoorbeeld: Je studeert nog, of het OCMW wil samen met jou eerst nog andere problemen aanpakken.

- Je moet je rechten laten gelden op andere uitkeringen waarvan je misschien kan genieten. Het OCMW gaat na of je recht hebt op bijvoorbeeld een werkloosheidsuitkering, een gehandicapten tegemoetkoming,...
- Ben je jonger dan 25 jaar dan moet je ook een overeenkomst ondertekenen met het OCMW. Hierin zullen een aantal afspraken opgenomen worden tussen jou en het OCMW, bijvoorbeeld: Over werk zoeken, over het volgen van een opleiding en / of studies,... Ben je 25 jaar of ouder dan moet je ook een overeenkomst ondertekenen met het OCMW als je in de laatste 3 maanden geen leefloon hebt gekregen.
- De overeenkomst wordt onderhandeld door jou en het OCMW.

Naast deze voorwaarden kunnen er geen bijkomende voorwaarden worden opgelegd.

3 Waar moet ik het leefloon aanvragen?

Je vraagt het leefloon aan bij het OCMW van de gemeente of stad waar je woont of gewoonlijk verblijft. Ben je student? Ga dan naar de gemeente waar je in het bevolkingsregister bent ingeschreven.

4 Wat zal er na de aanvraag gebeuren?

Na je aanvraag moet je een bewijs van je aanvraag krijgen van het OCMW.

Na je aanvraag voert het OCMW een sociaal onderzoek uit en gaat na welke inkomsten er zijn, hoe je gezin is samengesteld,... Het OCMW zal je een aantal vragen stellen zodat ze je het beste kunnen helpen. Jij kan ook een aantal vragen stellen aan het OCMW. Het is belangrijk goed samen te werken met de maatschappelijk assistent. Om je aanvraag vlot te laten verlopen is het nuttig de

gevraagde info te verstrekken. Je kan aan de maatschappelijk assistent alle nuttige info bezorgen.

Op basis van het sociaal onderzoek neemt het OCMW ten laatste dertig dagen na je aanvraag een beslissing of je al dan niet recht hebt op het leefloon.

Voor een aanvraag voor het leefloon heb je recht om gehoord te worden door het OCMW bestuur vooraleer de beslissing over de aanvraag wordt genomen. De beslissing wordt ten laatste binnen de acht dagen aan je bekend gemaakt.

Wat als ik niet akkoord ben met de beslissing? (zie punt 9)

5 Wat houdt een sociaal onderzoek in?

Het OCMW zal nagaan hoe je leefsituatie eruit ziet.

Daarnaast zal het OCMW je financiële situatie onderzoeken. Hiervoor kan het ook inlichtingen vragen bij je bank. Het OCMW heeft de mogelijkheid te kijken of je geen andere inkomsten hebt.

Het sociaal onderzoek wordt uitgevoerd door een maatschappelijk assistent. Binnen het sociaal onderzoek kan gevraagd worden om naar het OCMW te komen. Het kan ook zijn dat een maatschappelijk assistent je thuis bezoekt.

6 Hoeveel bedraagt het leefloon?

Het bedrag dat je maandelijks ontvangt hangt af van je (leef)situatie. Er zijn drie verschillende situaties mogelijk :

- **842,12 euro** als je samenwoont met een andere meerderjarige persoon. Het is hierbij niet van belang of je met deze persoon al dan niet een relatie hebt. Je woont met iemand samen indien je onder hetzelfde dak woont en een

gemeenschappelijk huishouden regelt.

- **1.263,17 euro** als je alleen woont.
- **1.707,11 euro** als je samenwoont met een minderjarig kind dat je ten laste hebt. Indien je ook een partner hebt, geldt dit bedrag voor jullie beiden. De partner moet ook voldoen aan de voorwaarden (met uitzondering van de nationaliteit) die ook voor jouw van toepassing zijn.

(Bedragen op 01/11/2023).

7 Is het leefloon altijd hetzelfde bedrag?

Neen, het leefloonbedrag wordt verminderd met de inkomsten waarover je zelf beschikt. Bovendien moet er rekening worden gehouden met de inkomsten van de partner met wie je samenwoont.

Het OCMW kan (is niet verplicht) ook rekening houden met de inkomsten van je ouders en/of meerderjarige kinderen met wie je samenwoont. Daarom is het ook verplicht dat je het OCMW onmiddellijk op de hoogte brengt als je familiale situatie verandert en/of als je inkomsten krijgt.

De regels over het leefloonbedrag zijn dezelfde in ieder OCMW van België.

8 Moet ik het leefloon later terugbetalen?

In de meeste gevallen moet je het leefloon niet terugbetalen.

Toch is dit wel het geval in de volgende situaties :

- Als je later inkomsten krijgt die gaan over dezelfde periode als die waarin je een leefloon gekregen hebt.

Bijvoorbeeld: Je ontvangt een leefloon voor de maand september, en in november

krijg je een werkloosheidsuitkering met terugwerkende kracht vanaf de maand september. Het leefloon van september zal je moeten terugbetalen omdat je voor die maand een ander inkomen hebt gekregen.

- Als je toch inkomsten hebt of krijgt en dit niet zegt aan het OCMW of indien je onjuiste verklaringen aflegt (bijvoorbeeld verzwijgen dat je samenwoont) moet je in principe ook al het verkregen leefloon terugbetalen.

Het OCMW mag het leefloon dus niet terugvragen als je later in een betere financiële situatie komt.

Bijvoorbeeld: Je hebt een leefloon in de maand september en je begint te werken vanaf oktober. Je leefloon voor de maand september moet je niet terugbetalen.

9 Kunnen ze het leefloon bij mijn kinderen terugvragen?

Dit is alleen maar mogelijk als je in de loop van de vijf jaar vooraleer je een leefloon krijgt, al je inkomsten werden uitgegeven zonder dat je er een aanvaardbare uitleg voor hebt.

Bijvoorbeeld: Je spaargeld schonk aan je kinderen en een jaar later een leefloon komt aanvragen.

10 Kunnen ze het leefloon bij mijn ouders terugvragen?

Dit is alleen mogelijk zolang dat je nog recht hebt op kinderbijslag.

Het doet er dan niet toe aan wie de kinderbijslag uitbetaald wordt, belangrijk is dat er nog kinderbijslag wordt uitbetaald voor jou.

11 Wat kan ik doen als het OCMW mij het leefloon weigert?

Als je niet akkoord gaat met de beslissing die het OCMW over je aanvraag nam (het leefloon wordt je geweigerd of het toegekende leefloonbedrag is kleiner dan je op voorhand had gedacht) kan je in beroep gaan tegen die beslissing.

Dit moet gebeuren binnen de drie maanden nadat je de beslissing ontvangen hebt. In de brief met de beslissing van het OCMW staat uitgelegd hoe en waar je in beroep kan gaan. Het beroep is altijd kosteloos, ook als je geen gelijk krijgt.

12 Waar kan ik meer informatie bekomen over het leefloon?

In de eerste plaats kun je altijd informatie vragen bij het OCMW zelf. In veel gemeenten kan je ook terecht bij het CAW of bij een andere sociale organisatie die hulp verleent.

Meer info vind je ook op de website www.mi-is.be of bij je lokale OCMW.

“WEGWIJS IN”

Een uitgave van POD Maatschappelijke Integratie

De POD MI is een overheidsdienst die ernaar streeft een menswaardig bestaan te waarborgen aan alle personen.

<http://www.mi-is.be>

POD MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE
BETER SAMEN LEVEN
SPP INTÉGRATION SOCIALE
MIEUX VIVRE ENSEMBLE

